Neppare på Kolfiberrodret 2022

Text och foto Göran Haglund om inte annat anges.

Bakgrund

2020 seglade jag Kolfiberrodret för första gången, då med vår Omega 42 Anandra. Det blev en jobbig segling på två man med en stor båt och eftersom min gast den gången – flerfaldiga svenska mästaren i Nordisk Folkbåt Lars-Gunnar Lindberg dels faktiskt är ännu äldre än jag och då också stod i kö för operation av ena höften – så kom vi snabbt underfund med att det var bäst att han styrde (som han dessutom är bättre än mig på att göra) och jag fick gasta i stället. Det blev ett evinnerligt rännande upp och ner på däck med stora segelsäckar, massor med tamp att dra i och en jättelik spinnakerbom på 4,70 m (visserligen i Kolfiber men ändå).

Jag var fullständigt slut efteråt trots att vi hade haft fint väder med vindar mellan 5 – 7 m/s hela tiden. Riktig finsegling alltså! Men tanken väcktes då att man kanske skulle segla den här seglingen med en båt som redan från början är lämplig att segla på två man. 2021 blev inget av olika

anledningar och nu 2022 så skulle Lars-Gunnar segla Guldpokalen i Folkbåt nere i Kiel så det blev inte av att segla Folkbåt som vi annars snackat om.

Så i stället blev det neppare 268 Sjöfröken II med ordinarie gast Per Sjöquist som jag seglat otaliga kappseglingar med sedan 1995. Extra kul är att vi skulle komma att få konkurrens av en annan nepparbesättning – Leif Bodinson och Anders Kling i 227 Blå af Afvund.

Vad är Kolfiberrodret för segling?

Kolfiberrodret är en shorthandskappsegling (alltså max 2 ombord) som går kors och tvärs i Stockholms mellersta inner- och ytterskärgård. Start vid Gällnö och mål vid Finnhamn. Ambitionen är att segla en bana som för en välseglad båt med SRS 1,00 tar ca 20 timmar att genomföra. Eftersom en neppare har SRS 0,844 så är det lätt att räkna ut att det för oss skulle innebära ytterligare ca 3 timmars segling. Arrangören lägger ut 6 olika banalternativ ett par veckor innan start men vilken som ska seglar får man reda på först vid ca 9.00 på tävlingsdagen. I år blev det den längsta banan 105 Nm där väderprognosen lovade hygglig vind vid starten och ökande vind framåt morgonen. Så här ser banan ut:

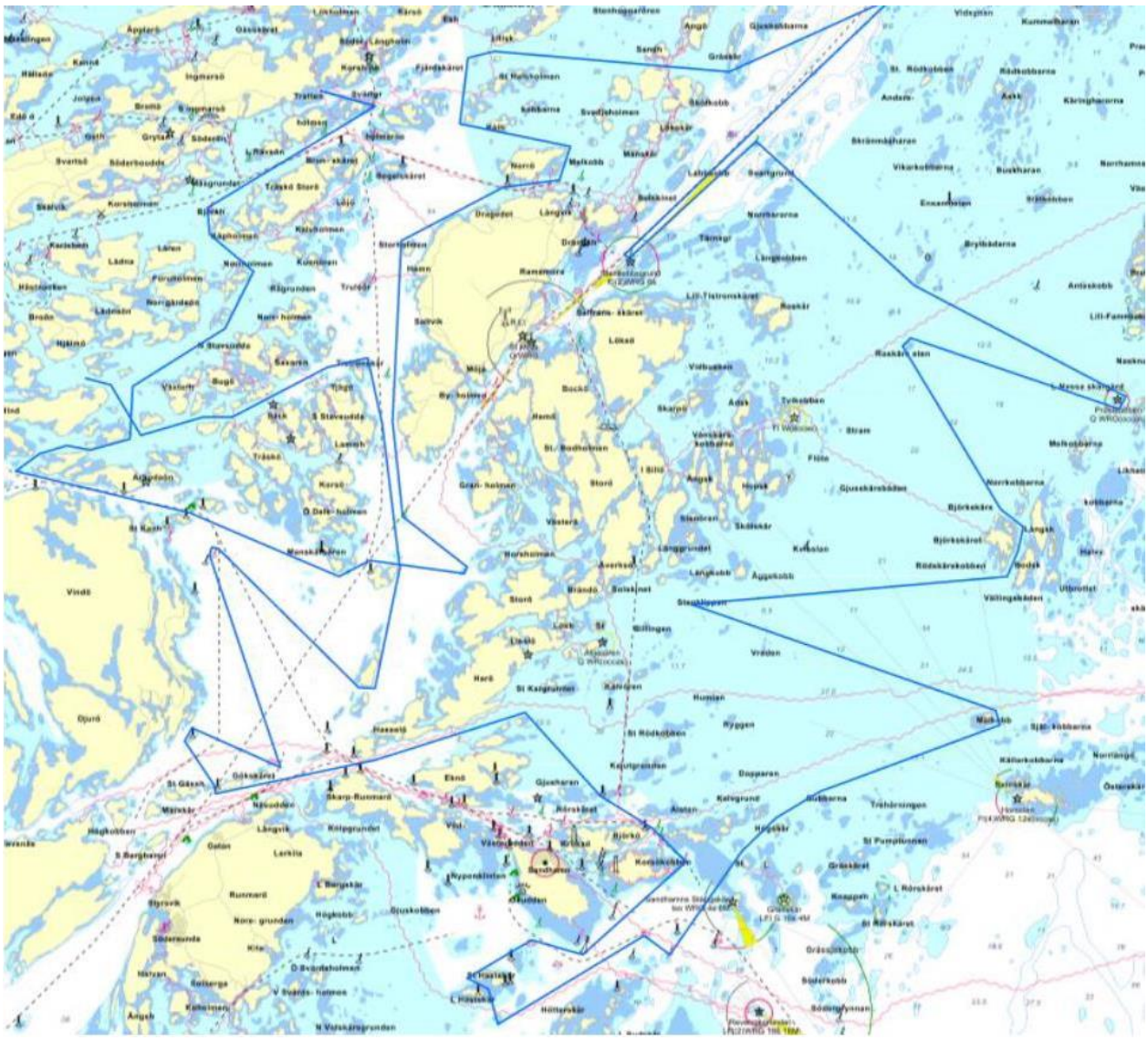

Och så här beskrivs rundningspunkterna:

Bana 105 kölbåt https://kartor.eniro.se/m/BLQih

Start norr om Gällnönäs mellan snygga bojar
Syd Ytterholmen 59°23.490'N 18°43.489'E
Nord Tistronskäret 59°24.287'N 18°49.551'E
Ost Fjärdholmarna 59°21.383'N 18°50.431'E
Ost och syd Jällö 59°19.789'N 18°49.772'E
Nord och Väst röd prick 59°21.614'N 18°45.426'E
Ost och syd röd prick 59°18.640'N 18°47.076'E
Nord och väst Trollharan 59°19.027'N 18°44.795'E
Syd Långholmen 59°18.248'N 18°45.531'E
Nord Ingboskäret 59°19.261'N 18°54.036'E
Ost röd prick 59°17.247'N 18°58.656'E
Syd lysboj Bryntostkobb (aka Brandvolds lysboj) 59°15.925'N 18°55.816'E
Nord röd lysboj 59°16.036'N 18°54.338'E
Väst Stora Hästskär 59°15.583'N 18°52.875'E
Ost Lilla Hästskär 59°15.317'N 18°52.960'E
Syd Gula Grundet 59°14.974'N 18°53.429'E
Nord röd lysboj Kröken 59°16.148'N 18°57.548'E
Syd röd prick 59°15.890'N 18°58.244'E
Nord Gubbarna 59°18.149'N 19°2.539'E
Ost Mälkobb 59°19.272'N 19°7.230'E
Väst Stenklippan 59°20.926'N 18°59.217'E
Ost Björkskäret 59°21.769'N 19°7.812'E
Väst och nord Själbådan 59°24.614'N 19°4.969'E
Syd och ost Prästkobben 59°23.854'N 19°10.825'E
Syd Gräsgrundet 59°25.589'N 19°5.294'E
Nord grön prick 59°27.532'N 19°0.731'E OBS KOLLA BANALTERNATIV PÅ FACEBOOK!
Ost, syd och väst grön prick 59°25.908'N 18°57.147'E
Ost och nord grön prick 59°29.608'N 19°4.449'E
Syd liten kobbe söder om Gråskär 59°28.602'N 18°59.917'E
Nord och väst Gjuskobben 59°28.712'N 18°52.749'E OBS KOLLA BANALTERNATIV PÅ FACEBOOK!
Väst och syd Matkroken 59°27.874'N 18°52.579'E
Ost Norrö 59°27.424'N 18°55.210'E
Väst Storholmen 59°26.055'N 18°50.915'E
Väst grön prick 59°22.202'N 18°50.782'E
Ost Bottenlösa Grundet (aka Victorins tjut aka Karlbergs grynna) 59°21.404'N 18°52.502'E
Nord Fjärdholmarna 59°21.367'N 18°49.988'E
Syd Söder Manskär 59°21.422'N 18°48.902'E
Syd och Väst grön prick 59°22.829'N 18°39.987'E
Vid rundning grön prick: Om ni tror ni tillhör de första tre på banan SMSa funktionär på 0733-700 010 och meddela att ni passerat. Om ni bedömer er vara i mål innan 07.00 ring samma nummer för att försäkra er om att det är vaket där det ska.
Syd Storholmen 59°23.361'N 18°42.804'E
Nord Fjärdgrundet 59°23.975'N 18°43.314'E
Ost Norrholmen 59°25.652'N 18°46.281'E
Väst röd prick 59°26.574'N 18°45.328'E
Ost röd prick 59°28.042'N 18°49.852'E
Mål söder om paraddisviken Finnhamn mellan två snygga bojar.

Som synes en del att hålla reda på. Förra gången med Omega 42:an var det rätt enkelt att veta vart man skulle då vi startade ungefär mitt i fältet och hade båtar framför oss hela tiden. Nu startade vi nästan först och då man tillämpar s.k. halv jaktstart (dvs. med intervall mellan starterna motsvarande ungefär den halva förväntade seglingstiden) så hade vi i början bara en IF och en 606 framför oss och på slutet var vi omseglade (och frånseglade) av i stort sett hela fältet så då hade man stundtals en bit fram till nästa båt. Så lite knepigare var det.

Förberedelser

Eftersom det här delvis är en nattsegling och delvis går på rätt öppet vatten så är utrustningskraven lite annorlunda än vid vanligt bankappsegling (fast mindre omfattande än vid ren havskappsegling som Gotland Runt). Så bl.a. skulle följande finnas ombord:

Lanternor, livboj med ljus, säkerhetsselar med säkerhetslinor, VHF (på hela tiden), GPS, pappersjökort, kompass, kastlina, mistlur, första förband, träpluggar till alla genomföringar (inget problem på en neppare men man kanske skulle haft en för dyvikan som är vår enda genomföring?).

Kravet på VHF och GPS som ska vara på uppåt 24 timmar i sträck gör att man måste fixa någon form av elsystem ombord. Jag valde att fixa till ett lite mer permanent om man ska ut och semestersegla med nepparen någon gång och skaffade ett 60 Ah AGM-batteri som precis gick ner i luckan framför durken i ruffen.

Sen satte jag dit två cigguttag precis framför ruffskottet nära durken.

Jag gjorde en bräda och satte i rufföppningen för GPS i en Androidpadda och VHF:en (fästet längst till vänster är för en gammal Garming 276 som vi hade som reserv). GPS, VHF, livboj, säkerhetsselar m.m. hämtade jag från Anandra (hade ju varit tvungen att skaffa en massa grejor inför Gotland Runt 2019) så förutom batteriet var det inget som behövde köpas.

Lanternorna tog jag också från Anandra. På Gotland Runt måste man ha batteridrivna reservlanternor och de gick att använda (lyser riktigt hyggligt med LED-lampor i även om Sjöfartsverket kanske inte skull godkänna dem). Sidolanternorna satte på en träbit som träddes på förknapen och akterlanternan tejpades fast på motorfästet.

Starten skulle gå på fredagen den 17 juni (för oss 13.15). Eftersom det var lite tight att hinna från Mälaren ut till Gällnö på fredag förmiddag och vi inte hade lust att sticka ut på torsdagen och övernatta i båten (då skulle vi behövt ta med ännu mer grejor som kök, diskgrejor m.m.) så tog jag ut båten till Lars-Gunnars brygga på Norra Lagnö där jag fick ligga långsides med hans Omega 42 (på andra sidan ligger Folkbåten).

På vägen ut så träffade jag på Kjell Gustafson (neppare 39 Tonita) som var på väg till Kolfiberrodret i hans M 25 Felicia. Vi slussade tillsammans och eftersom jag var ensam fick jag ligga på utsidan av M

25:an. När det blev dags för betalning så hävdade Kjelle att nepparen var hans jolle vilket accepterades av slussvakten så vi slapp undan med halv slussavgift!

Seglingen

Fredag morgon: Inte tillstymmelse till vind så det blir att snurra Yamaha 84:a till starten vid Gällnö. Solig och fint visserligen men åka motor är ju ingen höjdare och vi ville ha vind!

Gott om vind var det ont om när Per laddar på väg till start!

Lagom till starten kom dock vinden och det blåste på riktigt hyggligt när vi gick iväg. Tyvärr kom också rejält med regn. Vi var bara tre båtar i starten och nepparna stack naturligtvis iväg direkt. Leffe/Anders tog starten men efter några minuter var vi före.

Läget några minuter efter start. *Foto: Karlberg Marine Photo*

Glädjen med den fina vinden just i starten varade tyvärr inte länge – redan i det första sundet mojnade det och blev tunt, tunt, tunt. Det gick sen oändligt segt tills vi kommit ner till Kanholmsfjärden där det så småningom (efter några timmar) byggde på så smått. Redan i ett av de första sunden hade 227 glidit om oss och i de lätta vindarna glidit ifrån så att de ett ta på Kanan var mer än 4 minuter före.

På väg mot Harö blev vi nu omseglade av ordförande Virving med son i sin NF (annars i neppare 265 Borta med Vinden 9) som ryckt rejält på de man startat tillsammans med.

Nisse och Niklas Virving glider förbi (hänsynsfullt i lä).

Strax före rundningen av den sydligaste rundningspunkten Lilla Hästskäret i Brandskärgården S Sandhamn kom också nästa neppareseglare Kjell Gustafson /Johnny Rudolf) och passerade oss med sin M 25 (normalt i neppare 39 Tonita).

Regnet hade nu upphört och vi hade en fin kväll där solen faktiskt tittade fram några gånger.

Färden fortsatte sedan hela kvällen/natten fram och tillbaks i ytterskärgården i sakta ökande vind från SV. För det mesta blev det för brant för spinnaker så det blev många rätt händelselösa halvvindar och branta slörar. Vi fick fram våra batterilanternor och som framgår av bilderna nedan som en annan nepparseglare Niklas Åhlander (263 Virvelvind men nu på en Comfortina 32) tog när de passerade oss på natten. Som framgår av bilderna så fällde vi upp sprayhooden ett tag så att åtminstone en av oss kunde sitta lite i skydd från sjön som nu börjat bli rätt orolig. En neppare är ju inte heller direkt lättstyrd på halvvind i lite sjö så det var rätt jobbigt att styra.

Foto: Niklas Åhlander

Foto: Niklas Åhlander

När det börjat ljusna vid 3-tiden hade vi kommit fram till Rödlögaleden så ökade vinden ytterligare till så småningom upp emot 10 m/s samtidigt som himlens portar öppnade sig i ett intensivt regn.

Kändes väl sådär att efter 17-18 timmars segling utan vila och mat ge sig i kast med att kryssa ner till Kanholmsfjärden via Möja Västerfjärd i regn och hård vind. Men som vanligt var det i de här förhållandena som nepparen går som bäst. Vi hade fortfarande större båtar som kom kommit ikapp under natten och som var mycket snabbare än vi i lättare vindar. Men när det nu blev hård kryss så höll vi jämna steg med både t.ex. NF och First 36,7.

Efter Kanholmsfjärden gick färden inåt i skärgården igen på halvvind förbi Sollenkroka brygga. Där undrade Per varför jag plötsligt föll av 30 grader helt omotiverat. Förklaringen var helt enkelt att jag somnat vid rorkulten mitt under kappsegling. Slutligen blev det spinnakergång upp genom sunden mot målet i Finnhamn. Vi var flera gånger nära att nå 227 men varje gång lyckades de rinna ifrån (eller så kom någon större båt bakifrån och förstörde för oss) så i mål var Leffe/Anders drygt 2 minuter före.

Vi skulle inte vara med på den gemensamma middagen på lördagskvällen (andra förpliktelser la hinder i vägen) så vi slängde i ankaret i en vik och fixade lite varm mat och vilade någon timme. Sen vidtog hemsegling till N Lagnö och Lars-Gunnars brygga. 18 Nm med vinden rakt i näbben (fortfarande SV ca 10) vilket inte var så kul i uttröttat tillstånd. Lyckades dock köra motor genom Lindalssundet och ner till Oxdjupet innan det blev soppatorsk och kryss sista biten igen.

Slutresultatet blev en 45:e plats för oss och 42:a för Bodinson/Kling av ca 120 startande. Hyggligt ändå även om det kunde blivit betydligt bättre om morgonens vindstyrka rått hela vägen (men det är kanske tveksamt om vi orkat då!).

Sammanfattningsvis en kul segling men en riktig utmaning i en liten neppare som både är blöt och inte särskilt kursstabil. Möjligheterna till vila och vettig mathållning är också klart begränsade (tack Per för Pizzabullarna som också räddade oss på Gotland Runt 2019).